

Frågan gällde vilken lag som skulle tillämpas på ett s.k. blandat avtal avseende köp av ett batteri och en växelriktare med tillhörande installation samt om konsumenten hade rätt att häva köpet.

ARN konstaterade att konsumentköplagen ofta är tillämplig när en konsument köper en vara tillsammans med installation av varan. Först när tjänsteinslaget utgör den övervägande delen av företagets förpliktelse ska avtalet i stället bedömas enligt konsumenttjänstlagen. Efter en helhetsbedömning fann ARN att det huvudsakliga syftet med avtalet var konsumentens förvärv av batteriet och växelriktaren och att konsumentköplagen därför var tillämplig.

ARN fann vidare att företaget, mot bakgrund av att det kände till att batteriet skulle installeras i ett kallgarage, borde ha upplyst konsumenten om att detta sannolikt skulle medföra begränsningar i batteriets laddningsförmåga. Genom att underlåta detta hade företaget brustit i sina förpliktelser, vilket medförde att batteriet inte fungerade på det sätt som konsumenten med fog kunde förutsätta. Det förelåg därför ett fel. Eftersom det erbjudna avhjälpandet skulle innebära en väsentlig olägenhet för konsumenten och felet inte var ringa, rekommenderade ARN företaget att låta konsumenten häva köpet av batteriet och växelriktaren.

Beslut 2026-07-02; 2026-07742

LD begärde att få häva köpet av batteri och växelriktare. Hon begärde även att den tidigare solcellsanläggningen med växelriktare skulle återställas, alternativt att den nuvarande växelriktaren och appen skulle lämnas kvar utan kostnad för henne.

I sin anmälan till nämnden uppgav *LD* följande. *LD* blev kontaktad av företaget, som ville sälja ett batteri till hennes befintliga solcellsanläggning som hon hade köpt av företaget år 2022. Parterna ingick det nya avtalet den 25 november 2025. Priset var 129 900 kr för produkterna och installation, innan avdrag. Den 12 januari 2026 installerades batteriet och växelriktaren.

Det huvudsakliga skälet till att hon ingick avtalet var att batteriet skulle kunna laddas under vintertid när elpriset var lågt och användas när elpriset var högt. Detta framhöll hon tydligt i samtal med företaget inför köpet. Det visade sig dock efter installationen att batteriet kräver minst +10 grader för att kunna laddas. Batteriet installerades i ett kallgarage vid cirka -10 grader. Den programmerade laddningsbegränsningen innebär att batteriet i praktiken inte laddar vintertid i kall miljö. Hon fick ingen information innan avtalet ingicks om att produkten inte lämpade sig för det avsedda ändamålet.

Företaget kände till batteriets begränsningar, hennes behov av vinterladdning och installationsmiljön. Trots detta blev hon inte avrådd. Vid installationen påtalade hon att batteriet inte laddade varvid hon fick svaret att det var ett ”smart batteri” och att det skulle krävas två veckor innan det hade lärt sig hushållets förbrukning och kunde fungera. Hon hade därför ingen anledning att misstänka att batteriet var tekniskt begränsat av kyla.

Hon saknade skäl för att ifrågasätta eller motsätta sig placeringen i garaget eftersom hon aldrig informerades om någon temperaturbegränsning. Företaget borde i stället ha lämnat korrekt information så att hon hade kunnat fatta ett informerat beslut. Företaget accepterade i stället installationsplatsen och dess förutsättningar. Företaget har aktivt valt att inte upplysa

hennes om förutsättningarna, trots att de kände till syftet med köpet. Marknadsföringen anger dessutom att batteriet är framtaget för nordiska förhållanden med bildexempel på installation i kall miljö.

Hon är inte skyldig att acceptera företagets erbjudande om avhjälpande genom ett isolerat skåp. Det föreslagna skåpet innebär en väsentlig olägenhet samt medför brandrisk och ökade driftskostnader.

Eftersom tvisten gäller funktionen och leveransen hos ett batterisystem bör konsumentköplagen vara tillämplig och installationen utgör en underordnad prestation.

Företaget motsatte sig kravet.

I sitt svar till nämnden uppgav företaget följande. Företaget har installerat det systemet som LD beställde enligt gällande bransch-praxis. Företaget har utfört entreprenaden fackmässigt och levererat en produkt som motsvarar avtalad specifikation. Av batteriets datablad framgår ett driftintervall för laddning från 0 grader. Det som LD beskriver som ett fel är i själva verket en av tillverkaren programmerad säkerhetsfunktion, s.k. charge derating, som aktiveras mellan 0 och 15 grader för att skydda battericellernas livslängd. Att systemet automatiskt begränsar laddningen vid extrem kyla är ett bevis på en korrekt fungerande teknisk lösning, inte ett fel i tjänstens utförande.

Placeringen av batteriet fastställdes i samråd med LD, vilket framgår av planeringen som lämnades över till den operativa avdelningen i samband med att avtalet hade signerats. Inom ramen för en totalentreprenad vilar ansvaret för fastighetens fysiska miljö på kunden vilket framgår av de allmänna villkoren som utgör en del av avtalet. Den exceptionellt kalla vintern 2026 är dessutom en oförutsägbar omständighet utanför företagets kontroll.

LD har vidare avböjt ett erbjudande om avhjälpande i form av ett isolerat skåp.

Konsumenttjänstlagen är tillämplig på tvisten eftersom avtalet avser installation av en solcellsanläggning med batteri på fast egendom. Enligt 42 § konsumenttjänstlagen kan hävning endast ske om ett väsentligt avtalsbrott föreligger. LD har dessutom ångrat sig efter ångerfristen då hon meddelade att hon ville frånträda avtalet den 25 februari 2026.

Allmänna reklamationsnämnden gjorde följande bedömning.

Regleringen om s.k. blandade avtal

I konsumentköplagen (2022:260) finns bestämmelser om skydd för konsumenter vid köp av varor. Konsumenttjänstlagen (1985:716) gäller i stället vissa närmare angivna avtal om tjänster. Vilken lag som ska tillämpas beror i princip på om konsumenten har köpt en vara eller beställt en tjänst.

Det är emellertid inte ovanligt att ett avtal går ut på att näringsidkaren inte bara ska leverera en vara utan också utföra ett arbete, t.ex. montera eller installera varan (s.k. blandade eller kombinerade avtal). Ibland kan avtalet bestå av två självständiga delar, den ena avseende köpet och den andra avseende tjänsten, men ofta är det inte möjligt att hålla isär avtalens olika delar på ett meningsfullt sätt. Såväl konsumentköplagen som konsumenttjänstlagen innehåller

därför bestämmelser om de respektive lagarnas tillämpningsområde när det gäller blandade avtal.

I konsumentköplagen sägs att lagen inte gäller avtal som innebär att den som ska leverera en vara även ska utföra arbete eller någon annan tjänst, om tjänsten utgör den övervägande delen av förpliktelsen (se 1 kap. 6 § andra stycket konsumentköplagen). Konsumentköplagens bestämmelser ska således inte tillämpas när tjänsteinslaget utgör den övervägande delen av näringsidkarens förpliktelse. Motsatsvis ska konsumentköplagens regler tillämpas även om avtalet omfattar inslag av tjänst så länge som inslaget inte utgör den övervägande delen.

Konsumenttjänstlagens tillämpningsområde är i stället avgränsat så att lagen inte gäller installation, montering eller annat arbete som en näringsidkare utför för att fullgöra ett avtal om köp av en lös sak (se 2 § 2 konsumenttjänstlagen). Arbetsåtagandet sägs i dessa fall vara att betrakta endast som en biförpliktelse till köpeavtalet (se prop. 1984/85:110 s. 153).

Det ska noteras att konsumentköplagens regler om fel (se mer nedan) tillämpas även om felet beror på bristande installation, förutsatt att varan har installerats av näringsidkaren eller av någon annan för dennes räkning som ett led i att fullgöra köpet eller att avvikelsen beror på anvisningar som har tillhandahållits av näringsidkaren (se 4 kap. 9 § konsumentköplagen).

Högsta domstolen har uttalat att bedömningen huruvida installationen av en vara har utförts till fullgörande av ett köpeavtal bör göras efter en helhetsbedömning av om varan eller tjänsten utgjorde den övervägande delen av förpliktelsen. Vid den bedömningen bör hänsyn enligt domstolen tas framför allt till värdet på varan och tjänsten, till huruvida särskild fackkunskap, skicklighet eller utrustning krävdes och till om varan efter installationen lätt kunde frigöras och sålunda behållit sin identitet (se NJA 2001 s. 138). Det ska noteras att 1973 års konsumentköplag var tillämplig i det fallet och att den lagen inte innehöll någon motsvarighet till den nuvarande bestämmelsen om att konsumentköplagen inte är tillämplig på avtal där tjänsteinslaget utgör den övervägande delen av förpliktelsen.

Konsumentköplagen innehåller bestämmelser som genomför varudirektivet¹, som ska tillämpas på köpeavtal mellan en konsument och en säljare (se artikel 3.1). EU-domstolen har i fråga om 1999 års konsumentköpsdirektiv², som varudirektivet i väsentliga delar motsvarar, uttalat att direktivet är tillämpligt inte endast på köpeavtal i strikt bemärkelse utan även på bl.a. avtal om installation av sådana varor som är kopplade till köpet. Enligt EU-domstolen ska sådana avtal anses utgöra köpeavtal i direktivets mening om tjänsteinslaget är sekundärt eller av underordnad betydelse i förhållande till köpet. Vidare framgår att utförandet av tjänsten inte får vara det huvudsakliga syftet med avtalet.³

Sammantaget kan konstateras att konsumentköplagen ofta är tillämplig i situationer där en konsument köper en vara tillsammans med installation av varan. Det är först när inslaget av tjänst utgör den övervägande delen av förpliktelsen som konsumentköplagen inte ska tillämpas. Konsumentköplagen ska därmed tillämpas under förutsättning att arbetsåtagandet vid en helhetsbedömning inte kan sägas vara det huvudsakliga syftet med avtalet.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/771 av den 20 maj 2019 om vissa aspekter på avtal om försäljning av varor, om ändring av förordning (EU) 2017/2394 och direktiv 2009/22/EG samt om upphävande av direktiv 1999/44/EG.

² Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG av den 25 maj 1999 om vissa aspekter rörande försäljning av konsumentvaror och härmed förknippade garantier.

³ EU-domstolens dom den 7 september 2017, Heike Schottelius mot Falk Seifert, C-247/16, Heike Schottelius mot Falk Seifert, EU:C:2017:638, se särskilt punkterna 37, 38 och 44.

Konsumentköplagen ska tillämpas i detta fall

Utredningen ger inte några närmare upplysningar om varornas värde eller om vad installationsarbetet kan värderas till. Av utredningen framgår inte heller om arbetet krävde särskild fackkunskap, skicklighet eller utrustning. Det står emellertid klart att köpet avsåg ett batteri och en växelriktare. Det kan mot den bakgrunden förutsättas att installationen inte var alldeles okomplicerad. Arbetet innefattade, förutom montering av komponenter, en elinstallation. Det kan samtidigt förutsättas att batteriet, som har en kapacitet på 10,4 kWh, och växelriktaren har ett betydande värde. Till detta ska läggas att det huvudsakliga syftet med avtalet får anses vara att LD skulle få äganderätten till varorna och att installationen föranleddes av köpet, snarare än tvärtom. Installationen bedöms därför inte utgöra den övervägande delen av företagets förpliktelse. Slutsatsen blir därmed att konsumentköplagen ska tillämpas i detta fall.

Konsumentköplagens felregler och påföljderna vid fel

En vara ska stämma överens med vad som följer av avtalet och om den inte gör det är varan felaktig. Varan är även felaktig om den inte är ägnad för det särskilda ändamål för vilket konsumenten avsåg att varan skulle användas, under förutsättning att konsumenten har informerat näringsidkaren om det särskilda ändamålet och näringsidkaren vid köpet har godtagit att varan kan användas för det ändamålet. (Se 4 kap. 1 § konsumentköplagen.)

Förutom dessa s.k. subjektiva krav krävs att varan stämmer överens med vissa s.k. objektiva krav. De objektiva kraven innebär att varan bl.a. ska vara ägnad för de ändamål för vilka varor av samma slag i allmänhet används samt ha de egenskaper och andra särdrag i fråga om t.ex. funktionalitet, som är normalt förekommande för varor av samma slag och som konsumenten med fog kan förutsätta med hänsyn till varans art (se 4 kap. 2 § 1 och 3 konsumentköplagen).

Också om felet är en följd av bristande installation ska varan som sagt anses felaktig, om den har installerats av näringsidkaren eller av någon annan för dennes räkning som ett led i att fullgöra köpet (se 4 kap. 9 §). Det krävs för det första att varan avviker från vad som följer av avtalet eller från de objektiva krav som kan ställas på varan och för det andra att felet är en följd av någon brist i installationen. Även om bristen i dessa fall är hänförlig till den del av avtalet som avser utförandet av tjänsten, ska själva varan anses vara felaktig. Ett fel i tjänsten kan alltså mötas med samma urval av påföljder som finns tillgängliga för köparen vid fel i själva varan. Bestämmelsen genomför artikel 8 i varudirektivet, som anger att varje bristande avtalsenlighet som följer av den felaktiga installationen av varorna ska anses som bristande avtalsenlighet av varorna.

När det gäller uttrycket bristande installation bör utgångspunkten vara att konsumenten kan kräva att näringsidkaren ska utföra tjänsten fackmässigt. Näringsidkaren ska vidare med tillbörlig omsorg ta tillvara konsumentens intressen och samråda med konsumenten i den utsträckning som det behövs och är möjligt. (Jfr 4 § konsumenttjänstlagen.)

Om näringsidkarens prestation är behäftad med fel, kan konsumenten göra ett antal påföljder gällande. Konsumenten får kräva avhjälpande, omleverans, prisavdrag eller ersättning för att avhjälpa felet eller häva köpet. Konsumenten får dessutom kräva skadestånd.

En förutsättning för att konsumenten ska få häva köpet är att avhjälpande eller omleverans inte kommer i fråga eller inte kan ske inom skälig tid efter reklamationen och utan väsentlig olägenhet för konsumenten. Oaktat dessa krav får konsumenten häva köpet bl.a. om felet är

allvarligt. (Se 5 kap. 8 § första stycket konsumentköplagen.) Konsumenten får dock aldrig häva köpet om näringsidkaren visar att felet är ringa (se 5 kap. 10 § konsumentköplagen).

Anmälaren ska få häva avtalet

Först ska bedömas om det föreligger ett fel som är hänförligt till företagets prestation.

LD har gjort gällande att hon tydlig framhöll att det huvudsakliga skälet till att hon köpte produkterna var att hon ville kunna ladda batteriet vintertid. Av utredningen framgår emellertid inte att så är fallet. Det framgår varken att hon informerade företaget om detta eller att företaget godtog att produkterna skulle användas för något särskilt ändamål.

Det framgår emellertid att företaget installerade batteriet i LD:s kallgarage. Vidare framgår att batteriet har en säkerhetsfunktion som innebär att laddning begränsas när det är kallare än 15 grader och att företaget var delaktigt i valet av plats för placering av batteriet.

I batteriets datablad, som ingår i avtalet, anges: ”Laddningsnedgradering sker mellan 0°C and +15°C”. Detta framgår av en fotnot medan den uppgift som hänvisningen är hänförlig till anger: ”Driftstemperatur [°C] Laddning: 0 ~ 55 Urladdning: -10 ~ 55”.

Enligt nämndens bedömning kan det inte anses vara självklart för en konsument hur informationen ska förstås eller vilken betydelse som uppgifterna ska tillmätas. Det är inte givet vad som avses med driftstemperatur, även om det ligger nära till hands att uppfatta att det handlar om batteriets laddnings- respektive urladdningsfunktion vid olika temperaturintervall. Det finns inte heller någon närmare upplysning om vad som avses med laddningsnedgradering och det framgår inte hur detta förhåller sig till uppgiften om driftstemperatur. Till det ska läggas att uppgiften om laddningsnedgradering endast anges i en fotnot. Det kan mot den bakgrunden inte anses att LD med fog kunde förutsätta att laddningen skulle vara begränsad, om batteriet placerades i kallgaraget.

Enligt nämndens bedömning borde företaget, när företaget fick veta att LD ville installera batteriet i sitt kallgarage, ha diskuterat frågan med henne och försäkrat sig om att hon förstod att detta sannolikt skulle leda till begränsningar i batteriets kapacitet att ladda. Genom att underlåta detta får företaget anses ha brustit i sina förpliktelser. Installationen har alltså avvikit från som kan krävas. Detta fick till följd att batteriet fungerade på ett sätt som avviker från vad LD med fog kunde förutsätta. Det föreligger därmed ett fel.

Företaget har erbjudit sig att avhjälpa felet genom att placera batteriet i ett isolerat skåp. Det framgår att driften av ett isolerat skåp, för att detta ska kunna hålla batteriet tillräckligt varmt, skulle innebära kostnader för LD. Detta får anses utgöra en väsentlig olägenhet.

Felet innebär att batteriet inte laddar eller endast i begränsad utsträckning laddar under vintermånaderna. Detta talar för att felet är av väsentlig betydelse för LD. Företaget har inte visat att felet är ringa. LD har därför rätt att häva köpet av batteriet. Eftersom det inte skäligen kan begäras att hon ska behålla växelriktaren, bör hon få häva köpet även i fråga om den (5 kap. 9 § konsumentköplagen).

Att LD får häva köpet innebär att företaget ska betala tillbaka vad hon har betalat för varorna mot att hon lämnar tillbaka varorna (se 8 kap. 2 § konsumentköplagen). Om någon betalning inte har gjorts, ska företaget avstå från att kräva betalt.

2026-07742

2026-07-03

LD har även begärt att den tidigare solcellsanläggningen med växelriktare ska återställas eller att nuvarande växelriktare och app ska lämnas kvar utan kostnad för henne. Kravet att växelriktare och app ska lämnas kvar kan inte förenas de följder som hävningen får. Hon kan således inte få tillbaka vad hon har betalat eller bli av med sin betalningsskyldighet utan att också vara skyldig att återlämna varorna. I fråga om kravet att den tidigare solcellsanläggningen med växelriktare ska återställas konstaterar nämnden att det inte framgår av utredningen hur den tidigare solcellsanläggningen har hanterats och vem, om någon, som innehar den. Kravet i dessa delar ska därför avslås.

Beslutet har fattats av Linda Mossberg Karlström (nämndens vice ordförande och rättschef), ordförande, Anne Kutteneuler (hovrättsråd) och Ricardo Valenzuela (rådman), referent, samt ledamöter.